

MEDEDELINGENBLAD 16^e JAARGANG NUMMER 1, MAART 2018

INHOUD:

In memoriam Joop Wehnes	1	Column Mijn Nachtzorg	9
Van uw voorzitter	2	Moreel beraad	10
Uit het overleg met RvB en CR	3	Reanimeren	11
Snoezelen op Dopheide	4	Jaarrekening 2017	12
Goede zorg voor mensen met EMB	6	Toelichting op jaarrekening	13
In gesprek over ouder worden, dementie	8	Korte berichten	13
Algemene ledenvergadering	9	Colofon	15

IN MEMORIAM JOOP WEHNES

Op 4 maart is onze gewaardeerde, markante, integere en betrokken bestuurssecretaris Joop Wehnes na een snel verlopen ziekteproces overleden in de leeftijd van 71 jaar. Joop raakte betrokken bij Dichterbij en de Familievereniging door zijn zwager voor wie hij sinds 2001 bewindvoerder was. Hij bezocht hem regelmatig en had een goede band met hem. Hij zorgde ervoor dat hij een goed leven had en maakte er op een kordate manier werk van als iets niet goed met hem ging.

Tijdens de algemene ledenvergadering in oktober 2014 bood hij zichzelf aan als bestuurslid onder het motto 'vele handen maken licht werk' en sinds april 2015 als bestuurssecretaris toen deze functie vacant kwam.

Wij hebben Joop leren kennen als een man van no-nonsense, niet praten maar de handen uit de mouwen steken. Binnen de familievereniging pakte hij allerlei klussen op. Hij regelde voor bijeenkomsten van de familievereniging de locaties en dat alle benodigde spullen er waren.

Als secretaris beheerde hij de inkomende en uitgaande post van de familievereniging. Zo deed hij bijvoorbeeld de volledige administratie voor de bijeenkomst op 15 november jl. over beschermingsmaatregelen waar 400 bezoekers op af kwamen.

Ook kennen we Joop als een enthousiast gebruiker en promotor van Quli, een digitaal communicatiemiddel voor de cliënt, zijn netwerk, zijn verwanten en begeleiders.

Hij moest hierbij echter ervaren dat het allemaal niet zo soepel liep omdat hij hierbij erg afhankelijk was van anderen.

Zijn ervaringen, goede en slechte, met de begeleiding van zijn zwager bracht hij in als het ging over mondzorg, over het individueel ondersteuningsplan, interne audits en e-health-toepassingen.

Met zijn humor en duidelijke taal kreeg hij veel voor elkaar. Joop kon ook op een heel directe manier zijn opvattingen en meningen kenbaar maken en ernaar handelen. Een paar voorbeelden:

* Zijn uitspraak: “Als zich geen nieuwe bestuursleden melden voor de familievereniging dan stoppen we er toch mee”

* Beseffend dat zijn levenseinde naderde mailde hij naar een medewerker van Dichterbij: “Ik zie je niet meer”.

* Hij wilde in zijn laatste levensfase persé naar het hospice omdat hij zijn geliefde niet wilde belasten met de verpleegkundige zorg.

Als Joop met ons meereed naar bestuursvergaderingen en bijeenkomsten vertelde hij over zijn levensgeschiedenis die hem gevormd heeft zoals hij was: een enorme doorzetter; een doener; wat hij oppakte deed hij met hart en ziel; met liefdevolle zorg voor zijn naasten. Ook liet hij ons meegenieten met zijn humoristische anekdotes over zijn werkzame leven bij de Koninklijke Marine en V&D. Wij gaan Joop missen als actief bestuurslid én als persoon.

Wij wensen zijn geliefde Nellie en naasten veel sterkte toe bij de verwerking van het verlies. Moge het koesteren van dankbare herinneringen hierbij tot troost zijn.

Bestuur Familievereniging Dicht-bij

VAN UW VOORZITTER

De lente is in aantocht, een teken van nieuw leven. Liever begin ik met goede berichten maar helaas moeten die plaats maken voor twee droeve berichten. Op zaterdag 3 februari is Gé Dings, voorzitter van de cliëntenraad van Dichterbij, overleden in de leeftijd van 73 jaar.

Joop Wehnes, bestuurslid en secretaris van de familievereniging is op 4 maart overleden. In dit mededelingenblad een in memoriam. Vanaf deze plaats wens ik zijn naasten veel sterkte toe.

Ik vind het een prestatie van formaat dat de redactie van het mededelingenblad er iedere keer weer in slaagt u actueel te informeren over ontwikkelingen en ervaringen in het zorglandchap.

Noteer zaterdag 21 april in uw agenda de jaarlijkse algemene ledenvergadering. Als thema is dit jaar gekozen voor ‘mentorschap’. Jolanda den Hartog van belangenorganisatie ‘Sien’ zal u informeren over de invulling van het mentorschap en mogelijke dilemma’s. Ook krijgt u gelegenheid vooraf schriftelijk vragen in te dienen die in haar presentatie meegenomen kunnen worden.

Eindelijk is er ook de goedkeuring door de rechtbank Oost-Brabant van het verslag van de bijeenkomst op 15 november over beschermingsmaatregelen. Dat verslag treft u aan op de website.

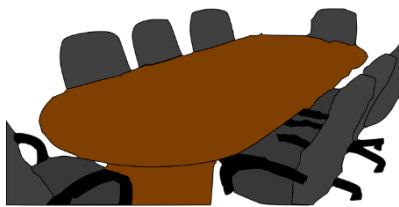
Ondanks droeve berichten wens ik u allen een nieuwe lente toe en zie u graag op 21 april.

Tjeu Verstappen

UIT HET OVERLEG MET DE CLIËNTENRAAD, DE RAAD VAN BESTUUR EN HET VOORZITTERSOVERLEG

Met de cliëntenraad en de raad van bestuur zijn de zorgen gedeeld over inzet en wisselingen van AVG-artsen en praktijkverpleegkundigen. Het blijkt dat er een tekort is aan opgeleide AVG-artsen. In tegenstelling tot vroeger zijn de AVG-artsen niet meer werkzaam in de eerste lijn, maar zijn dit door Dichterbij gecontracteerde huisartsen of door cliënten/verwanten gekozen huisartsen. AVG-artsen werken in de tweede lijn en kunnen worden geconsulteerd door huisartsen en begeleiders van Dichterbij. De familievereniging heeft aandacht gevraagd voor duidelijke en tijdige communicatie hierover met verwanten en warme overdracht bij wisselingen. Als dit niet goed verloopt horen we dit graag van u. Ook is naar aanleiding van de uitzending in Nieuwsuur op 13 november 2017 over nachtzorg en gesprekken met hierbij betrokken verwanten van cliënten van Dichterbij aangekaart, hoe het bij Dichterbij gesteld is m.b.t. de nachtzorg. De nachtzorg en weekendzorg is nu deels uitbesteed aan MedTzorg. Zij levert huisartsenzorg en behandeldiensten aan patiënten verblijvend in instellingen voor langdurige zorg: verpleeghuizen, psychiatrische klinieken, instellingen voor verstandelijk gehandicapten en verslavingsklinieken. Dichterbij heeft ons laten weten dat zij gaat onderzoeken welke aspecten meer focus moeten krijgen. De meeste onvrede en klachten over nachtzorg zijn te herleiden tot hoe de overdracht werkt. Binnenkort laat het bestuur van de familievereniging zich door de zorgcentrale informeren over hoe de nachtzorg bij Dichterbij nu geregeld is en hoe die in de praktijk werkt. Als u vragen heeft over de nachtzorg van uw verwant die te maken hebben met het nachtzorgbeleid van Dichterbij horen we dit graag.

Naar aanleiding van het jaarplan 2018 van Dichterbij is speciale aandacht gevraagd voor 'Als Je Het Mij Vraagt'. Wij hebben tezamen geconstateerd dat het een middel is in de *communicatiedriehoek* tussen cliënt, verwant en zorgverlener. De bedoeling van AJHMOV is dat er een goede dialoog is in de driehoek over het reilen en zeilen in de woon- en dagbestedingslocaties en verbeterwensen. Dichterbij wil hierin extra investeren, maar het vraagt ook om betrokkenheid en inzet van verwanten.

Dichterbij is verplicht om jaarlijks een kwaliteitsrapportage uit te brengen over de kwaliteit van zorg en welke verbeteringen gewenst zijn. De familievereniging heeft gevraagd om actief betrokken te worden bij de bespreking van het conceptrapport en het formuleren van verbeterpunten.

Daarnaast hebben we kenbaar gemaakt dat we betrokkenheid willen bij een nog in te stellen gebruikersgroep Quli. In maart is hierover een overleg gepland.

Tjeu Verstappen

ZO KAN HET OOK

Onder het kopje 'Zo kan het ook' wil de Familievereniging mooie voorbeelden van zorg en begeleiding laten zien. Vaak zijn we als Familievereniging bezig met zaken waar het minder goed gaat en die verbetering nodig hebben. Dat blijven we doen. Maar ondertussen zijn er mooie initiatieven, goede gesprekken, betrokken medewerkers, enthousiaste vrijwilligers en interessante activiteiten. Die kant willen we ook graag belichten. Deze verhalen zijn bovendien inspirerend en kunnen als voorbeeld dienen. Blijf ons daarom attenderen op mooie voorbeelden. We kijken ernaar uit.

SNOEZELLEN OP DE DOPHEIDE IN GENNEP, EEN NIEUWE DROOMRUIMTE

Sinds december 2017 is het dagbestedingsgebouw Dopheide in Gennep een snoezelruimte rijker. Niet alleen de cliënten van de dagbesteding kunnen hier gebruik van maken. De snoezelruimte staat ook open voor de bewoners uit de buurt.

Als je de snoezelruimte binnenkomt, stap je eigenlijk een andere wereld in. Het licht is gedempt, er zijn projecties van bewegende beelden, er klinkt zachte muziek en het waterbed nodigt uit om even te gaan liggen. Alles in de ruimte is erop gericht om cliënten met een beperking te laten genieten van de zintuigelijke prikkels. Een bezoekje aan de snoezelruimte ontspant maar daagt ook uit. De ruimte beschikt over een snoezelhoek met spelmateriaal, een muziek-tril-waterbed, spiegels, een bubbel unit, een spiegelbol, en een blacklight aquarium. Alles wordt sfeervol aangelicht met leds en spots.

Wat is snoezelen?

Snoezelen is een samentrekking van de woorden snuffelen en doezelen. In de praktijk gaat het om snuffelen aan verschillende materialen en activiteiten en doezelen als in 'genieten van de rust en ontspanning'. Snoezelen is een benaderingswijze om via actieve zintuigprikkeling een ingang te vinden in de belevingswereld van mensen met een beperking. Zij beleven licht- en geluidseffecten, geur- en tastmaterialen om actief te worden en om contact te maken. Alle zintuigen kunnen aan bod komen. De ervaring is dat mensen die diep dementerend zijn snoezelen ook een fijne activiteit vinden. Bij snoezelen staat de innerlijke leefwereld centraal. Mensen mogen zichzelf zijn en worden in hun waarde gelaten. Zij hoeven zich niet langer aan de 'normale wereld' aan te passen. Het bijzondere van snoezelen is dat mensen via het selectief prikkelen van zintuigen in de gelegenheid worden gesteld om hun emoties en gevoelens te uiten. In de meeste gevallen zijn dat gevoelens van genegenheid en tederheid. Het uiteindelijke doel van snoezelen is het optimaliseren van het welbevinden van iedere individuele cliënt. Juist bij mensen waarbij interactie niet vanzelfsprekend is, heeft snoezelen meerwaarde.

De totstandkoming van de snoezelruimte

De snoezelruimte is ontstaan vanuit het programma 'Als je het mij vraagt'. In de gesprekken met begeleiding, verwanten en cliënten is deze wens naar voren gebracht. "Omdat er in deze wijk geen specifieke ruimte was ingericht om te snoezelen, heb ik dit initiatief genomen. Aanvankelijk was het idee om een gezamenlijke snoezelbadkamer in te richten voor de twee-on

Wat een feest toen we van Truce van de Berg hoorden dat de middelen voor een nieuwe snoezelruimte, door Stichting SamenLeven, beschikbaar waren gesteld. Na veel overleg met Truce van de Berg, Stichting SamenLeven, manager Koen Reijnen, Ronel van Worldwidesnoezelen, Marlies Dings en Jenny Willems van de dagbesteding, is de planning voor de realisatie van de snoezelruimte dagbesteding Dopheide gereed. Men kan eindelijk met de werkzaamheden starten!

Wat een topteam van Worldwidesnoezelen, professioneel en zeer prettige personen om mee samen te werken. Ze hebben tijdens de bouw best wat last gehad van ongeduldige cliënten en begeleiders, maar daar gingen ze prima mee om. Donderdag 30 november 2017 was het dan zover, wat een feest, eindelijk werd de snoezelruimte geopend.

Inmiddels hebben diverse dagbestedingsgroepen zich ingeschreven om gebruik te maken van de snoezelruimte; heerlijk ontspannen of juist om bepaalde zintuigen te activeren. Het snoezelen zal de lichamelijke- en de mentale ontwikkeling van de cliënten positief stimuleren. Vanaf januari 2018 kunnen groepen buiten de dagbestedingsgebouwen ook in gaan schrijven voor het gebruik van de snoezelruimte, zodat er nog meer groepen van kunnen genieten.

Wij willen iedereen bedanken voor de samenwerking aan dit fantastische project. De cliënten zullen zeker nog vele jaren plezier en ontspanning gaan beleven in de gerealiseerde snoezelruimte.

Namens cliënten dagbesteding, HEEL ERG BEDANKT !!!!!

*Jenny Willems,
dagbesteding Dopheide Gennep*

der-één-kap-woning”, vertelt ouder Truce van den Berg. “Door onzekerheid over de toekomstige bestemming van het huis, is dit plan gesneuveld. Het idee van een snoezelruimte bleef wel bestaan. Het management van Dichterbij is vervolgens op zoek gegaan naar een andere locatie. Zo zijn we gaan nadenken over een snoezelruimte binnen de dagbesteding. Snoezelen is voor veel cliënten een welkome aanvulling op hun dagbesteding. Dat geldt voor onze zoon, maar in de wijk Heikant in Gennep wonen veel meer mensen met een verstandelijke beperking waarvoor belevingsgerichte activiteiten belangrijk zijn.”

Truce vervolgt: “Het belang van een snoezelruimte is door Dichterbij onderkend. Zij zagen ook wel dat zo’n ruimte een belangrijke aanvulling was. Vervolgens heb ik geregeld dat er fondsen werden benaderd voor de realisatie. Stichting SamenLeven heeft een belangrijke financiële bijdrage geleverd. Het bedrijf Snoezelrijk heeft de materialen geleverd en meegedacht over de inrichting. Het heeft veel tijd en energie gekost maar ik ben trots op het resultaat. Ik zie dat het voor de cliënten een droomruimte is.”

Inmiddels wordt de snoezelruimte intensief gebruikt. Afspraken worden op werkdagen gemaakt via de dagbesteding Dopheide. Er is een rooster waarop de cliënten via hun begeleiders kunnen intekenen. Elke dag is de ruimte goed bezet. Cliënten vinden het heerlijk om hier te ontspannen.

GA VOOR GOEDE ZORG AAN MENSEN MET EMB

Goede zorg is voor ieder mens met een beperking van groot belang. Zeker voor mensen met een ernstig meervoudige beperking (EMB) die hun leven lang, elk moment van de dag, afhankelijk zijn van anderen. Zij mogen verwachten dat een instelling hen goede zorg biedt. In 2016 toetste de Inspectie voor de Gezondheidszorg en jeugdzorg bij acht instellingen met een EMB-afdeling of de zorg voor mensen met EMB van goede kwaliteit is. De resultaten van dit onderzoek zijn opgeschreven in de factsheet *'Ga voor goede zorg aan mensen met EMB: het kán!'*.

Ernstige meervoudige beperking

In Nederland gaat het om ongeveer 10.000 mensen met een ernstig meervoudige beperking. Deze groep heeft een ontwikkelingsleeftijd die vergelijkbaar is met die van een kind tot twee jaar. Daarnaast zijn er vaak diverse gezondheidsproblemen en lichamelijke handicaps. Zij kunnen zich meestal niet goed uitdrukken. Als hun gedrag of lichaamstaal vervolgens niet goed wordt begrepen of uitgelegd, kunnen er risico's in de zorg ontstaan. Voor de Inspectie was dit aanleiding om te onderzoeken waaraan goede zorg aan deze specifieke groep mensen moet voldoen. De Inspectie constateerde na afloop van het onderzoek dat het mogelijk is om in de praktijk goede zorg te realiseren en heeft ook goede voorbeelden daarvan gezien. De Inspectie verwacht daarom bij alle instellingen met cliënten met EMB -waaronder ook Dichterbij- de zeven kernpunten van goede zorg terug te zien.

7 kernpunten van goede zorg

Het gaat daarbij om de volgende kernwaarden:

1. de cliënt is een uniek persoon en ontvangt zorg op maat: de ondersteuningsbehoefte is goed in beeld evenals de cliëntgebonden risico's;
2. de cliënt heeft waar mogelijk zelf de regie, en waar dat niet kan wordt de cliënt zoveel mogelijk ondersteund bij het uitvoeren van de eigen regie: de cliënt krijgt individuele aandacht en ervaart ruimte voor eigen initiatief;
3. cliënten mogen rekenen op professionals die op een methodische wijze en multidisciplinair werken;
4. cliënten mogen rekenen op professionals met voldoende actuele kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het omgaan met mensen met een EMB;
5. medewerkers werken op een verantwoorde manier met relevante en actuele richtlijnen, protocollen en/of werkinstructies;
6. medewerkers geven betekenis aan lichaamstaal en stemmingen
7. de zorgorganisatie werkt met en volgens een visie op de zorg aan mensen met een EMB en voldoet daarmee aan de randvoorwaarden voor het leveren van goede zorg.

In de praktijk betekent dit dat de Inspectie niet alleen maar kijkt naar veilige zorg en de aanwezigheid van protocollen en de opvolging daarvan. Het accent komt nu veel meer te liggen op het onderzoeken of de zorg daadwerkelijk persoonsgericht is.

Het kan, dus het moet

De Inspectie pleit voor methodisch werken naar de beschreven kernpunten. Ook ziet de Inspectie een duidelijke rol voor verwanten of andere cliëntvertegenwoordigers.

“Laat de cliëntvertegenwoordigers deelnemen aan het overleg tussen meerdere disciplines als het over hun kind/verwant gaat. Het verbetert de kwaliteit van zorg aan mensen met EMB. Als cliëntvertegenwoordigers de inzichten en zorgen kennen van de zorgmedewerkers, arts, gedragskundige en andere professionals voegen zij hier vaak goede en mogelijk andere inzichten aan toe”, staat er in de factsheet.

Andersom geldt natuurlijk ook: als de professionals inzicht hebben in de zorgen van verwanten kan hierop beter en sneller worden gereageerd. Dit leidt tot werken in de driehoek; door eigenlijk iedereen omarmd als iets vanzelfsprekends, maar de ervaring wijst uit dat het niet vanzelf gaat!

Een ander belangrijk aspect is voorts de speciale kennis en vaardigheden van medewerkers om in te kunnen spelen op de diverse problemen waar mensen met een ernstig meervoudige beperking mee te maken krijgen. Scholing daarop en faciliteiten om de kennis te delen worden als voorwaarden genoemd. Bovenstaande aanbevelingen sluiten bovendien helemaal aan bij de acties van de kwaliteitsagenda Gehandicaptenzorg. Omdat de kernwaarden sterk met elkaar samenhangen, verwacht de Inspectie dat de kwaliteit van de zorg een belangrijke impuls kan krijgen wanneer zorgorganisaties zorg leveren volgens de 7 kernwaarden. De Inspectie heeft diverse goede voorbeelden gezien en stelt ‘het kan, dus het moet’.

Meer lezen, zie ook: <http://www.igz.nl/factsheet-emb>.

Goed voorbeeld

Cliënten krijgen van zorgmedewerkers individuele aandacht bijvoorbeeld zodra zij geluiden maken of met gebaren om aandacht vragen. Zorgmedewerkers kijken wat de cliënt bedoelt en reageren erop, bijvoorbeeld om even te knuffelen of een handmassage te geven. Zorgmedewerkers geven de cliënten om de twee uur een andere houding en wissellegging. Diverse bedden met trilmatrassen, tweepersoonsmatrassen, railsystemen voor tilliften, schommelstoelen en speelmaterialen zijn in huiskamers aanwezig. Cliënten liggen in op maat gemaakte matrassen waar ook wieltjes onder geplaatst kunnen zijn, zodat een cliënt zich door middel van zijn handen, zelfstandig door de woning kan verplaatsen. Verse gezonde maaltijden worden op de woningen gemaakt om zo ook decubitus te voorkomen maar ook om de zintuigen te prikkelen door de maaltijdgeuren te verspreiden.

IN GESPREK OVER OUDER WORDEN EN DEMENTIE

Twee keer per jaar organiseert de Familievereniging in samenwerking met Dichterbij een Dementietafel. Aanleiding hiervoor is het toenemende aantal oudere cliënten binnen Dichterbij. De helft van het aantal cliënten van Dichterbij is ouder dan 50 jaar. Deze ontwikkeling is overigens niet uniek voor Dichterbij. Door betere zorg worden mensen met een verstandelijke beperking ouder. Uit onderzoek is bekend dat mensen met een verstandelijke beperking in een eerder stadium te maken krijgen met verouderingsverschijnselen. De kans dat zij gaan dementeren is ook groter. Bij iemand met een verstandelijke beperking is het echter wel lastiger te achterhalen waar gedragsveranderingen vandaan komen. Hoort het bij het ouder worden, is het onderdeel van een syndroom, is het een symptoom van dementie of is er wat anders aan de hand? Het proces van ziekte tot aan overlijden kan bovendien sneller verlopen maar ook dat is onvoorspelbaar.

Kennis en ervaringen

Hoe ga je hier mee om? Hoe zorg je dat de huisvesting past, wat is de juiste bejegening? Welke veiligheidsaspecten komen er om de hoek kijken, wat is een zinvolle dagbesteding en hoe ziet de zorg eruit ook in de laatste levensfase? Deze vragen kunnen allemaal aan bod komen tijdens de dementietafel. Net als bij een Alzheimercafé gaan familieleden, mantelzorgers en professionele hulpverleners rond een bepaald thema met elkaar in gesprek en wordt er informatie uitgewisseld. De ervaring is dat er vanuit Dichterbij veel medewerkers aanwezig zijn. Ook voor hen is het prettig om de ervaringen vanuit het perspectief van de familie te horen. Familie blijkt ook in de laatste levensfase een belangrijke rol te kunnen spelen. Het motto van de dementietafel is dan ook 'delen & verbeteren'.

Thema 'samen beleven'

Op 16 mei organiseert de Familievereniging alweer voor de vierde keer een dementietafel. Het thema van deze dementietafel is 'samen beleven'. Tijdens deze bijeenkomst willen we kijken naar mogelijkheden om het contact met de verwant zo goed mogelijk te onderhouden, ook in de fase waarin dat steeds lastiger wordt. Vaak is het een zoektocht om te ontdekken en te ervaren waar de cliënt zich goed bij voelt. Tijdens deze dementietafel komen verschillende mogelijkheden voorbij en kan de bezoeker ze zelf ervaren.

Verslagen van de eerder gehouden dementietafels zijn terug te vinden op de site onder de nieuwsberichten, <http://www.familieverenigingdicht-bij.nl/nieuws/>

We hopen u natuurlijk te ontmoeten op de dementietafel 16 mei in 't Vertrek, Stationsweg 12 te Boxmeer. Aanmelden kan via de site: <http://www.familieverenigingdicht-bij.nl/aanmelden-activiteit/>

ALGEMENE LEDENVERGADERING 21 APRIL 2018.

Bij dit mededelingenblad vindt u een uitnodiging voor onze ALV op 21 april a.s.

Naast de gebruikelijke onderdelen kunt u ook een presentatie bijwonen van Jolanda den Hartog, consulent bij belangenvereniging Sien. Zij zal in haar presentatie ingaan op de uitoefening van mentorschap. Wat houdt het in? Hoe doe je dat?

Na de presentatie krijgt u de gelegenheid om vragen te stellen. U kunt van tevoren ook schriftelijk vragen insturen.

Column

Mijn nachtzorg

Sinds een tijdje heeft mijn volwassen zoon een ander slaappatroon. Dat komt -denk ik- door de afbouw van medicatie. Hij is alerter, meer bij de les zoals vroeger toen hij nog thuis woonde.

Ik ken dat van hem, dan is er meer onrust, en meer ondernemingslust ook. Dat is niet zo handig midden in de nacht. 's Ochtends als de dagdienst begint kan hij zomaar in zijn stoel in zijn kamer zitten. Zijn appartementje kan hij niet uit, de voordeur is op slot. Maar verder is alles binnen handbereik!

Zo kan het gebeuren dat de nachtdienst hem aantreft in een leeg bad. Voor hem is dat niet gek. Eruit stappen en terug naar bed is dat wel. En als hij er dan uit is, is het bed weer in voor hem en de nachtdienst soms een brug te ver. Dan is zijn stoel weer een uitkomst, want dat is wat hij dan wel wil. En als hij daarmee tevreden is, is dat oké! Hij weet waar hij zijn bed kan vinden.....

Ik weet niet wat er dan allemaal in hem omgaat, maar ik weet wel wat er in mij omgaat, heel veel!

Maar ik vind dat alles wat hij doet, doet hij zelf en ik vind dat hij dat zo moet kunnen blijven doen. Fijn is dat ik wel elke dag goed word bijgepraat.

Hij laat zich soms niet zo sturen, moet ik ook niet willen. Zolang zijn omgeving maar veilig is voor hem, is het ook veilig voor mij. Ook al lig ik er zelf wel eens wakker van!

Truce

DICHTERBIJ AAN HET WOORD

In deze rubriek laten we medewerkers van Dichterbij aan het woord die iets kwijt willen aan onze lezers; de ouders, verwanten en wettelijk vertegenwoordigers van cliënten.

Moreel beraad: je mag twijfelen

Zit u als ouder of familielid met een dilemma over de zorg voor uw verwant? Of verschilt u met de groepsleiding over de geschikte aanpak? Een moreel beraad kan in zo'n situatie tot goede afspraken leiden.

Een cliënt woont bijvoorbeeld zelfstandig met begeleiding. De ouders -tevens bewindvoerder/mentor- willen haar rapportages lezen, maar zij wil dat niet. Wat doe je? Een andere cliënt heeft een sterk wisselende suikerspiegel. Ze wil er graag zelfstandig op uit, maar door die sterk wisselende suikerspiegel kan ze zo neervallen. Een dilemma. Een derde cliënt heeft slikproblemen, maar houdt van lekker eten. Laat je haar genieten of geef je haar vloeibaar voedsel? En zo zijn er nog vele andere voorbeelden te noemen.

Onderzoeken

Teams en verwanten hebben dagelijks te maken met deze en andere vragen en dilemma's. Vaak komen ze er samen uit, maar soms ligt de zaak ingewikkelder of verschillen mensen sterk van mening. Dichterbij-ethicus Jannemeis van Berkel adviseert om dan een moreel beraad in te zetten. "Het is een mooie methode om er samen uit te komen en goede afspraken te maken", zegt ze. "Kenmerk van een moreel beraad is dat je onderzoekend met elkaar de dialoog aangaat. Dat gebeurt via een speciale gespreksmethodiek, meestal onder leiding van Jannemeis."

Zelfregie versus zorg

Gemiddeld eens in de twee weken is Jannemeis betrokken bij een moreel beraad. "Vaak gaat het om onderwerpen waarbij 'loslaten' en 'beschermen' met elkaar botsen. Daarom zit er bijna altijd een gedragsdeskundige en DVC'er bij het beraad, soms ook een arts of andere professionals. Samen met familie en soms ook de cliënt zelf wordt gezocht naar een antwoord op de vraag. Het verbeteren van de kwaliteit van zorg staat daarbij centraal." Na anderhalf tot twee uur kunnen meestal afspraken gemaakt worden waarmee de cliënt, het team en de familie verder kunnen. "In het voorbeeld van de cliënt met de wisselende suikerspiegel bijvoorbeeld, heeft een huisarts goed uitgelegd dat het ook mis kan gaan als begeleiders in de buurt zijn. Ze kunnen het nu beter loslaten."

Meer informatie

Zit u als ouder ook met een onderwerp of dilemma waarbij een moreel beraad uitkomst zou kunnen bieden, stel het team dan voor om contact op te nemen met Jannemeis. En natuurlijk kunt u ook zelf Jannemeis daarvoor benaderen. Het is logisch volgens Jannemeis, dat niet voor iedere zorgvraag een pasklaar antwoord bestaat. Je mag twijfelen. Samen met haar wordt dan bekeken of moreel beraad een oplossing kan bieden en wie ervoor uitgenodigd zullen worden.

De contactgegevens van Jannemeis van Berkel: j.vanberkel@dichterbij.nl,
Tlf. 0642706419

REANIMEREN;

De beslissing over wel of niet reanimeren en hoe leg je die keuze vast

Onlangs kreeg de Familievereniging een vraag aangaande de plaatsing van een niet-reanimeersticker op de deur van een cliënt. De mentor van de cliënt, voelde zich overvallen over dit feit. Niet omdat de afspraak over het niet-reanimeren niet bekend zou zijn. Deze afspraak was in goed overleg en met wederzijdse instemming tussen de mentor en de begeleiding gemaakt. Nee, de reden om de Familievereniging in te lichten was omdat de afspraak in de vorm van een sticker op de deur zichtbaar was gemaakt. Omdat het begrip 'reanimeren' voor de cliënt niet begrijpelijk kan worden gemaakt, zou de cliënt een andere reden voor de betekenis van de sticker worden verteld. Men zou dus op grote schaal moeten gaan liegen hierover. Op deze manier zou de sticker voor veel onrust kunnen zorgen. Bovendien vond de mentor dat hier de privacyregels volledig werden genegeerd en dat terwijl privacy bij Dichterbij hoog in het vaandel staat. Een contraproductieve actie dus. De sticker zou overigens op verzoek van de nachtzorg zijn geplaatst. En het zou hier gaan om Dichterbijbreedbeleid.

De Familievereniging werd ingeschakeld met het verzoek om hierover vragen te stellen op een hoger niveau dan de DVC'er en de manager. Tevens was het contact bedoeld als melding van ongewenst beleid. De familievereniging heeft hierop vragen gesteld aan de regiodirecteur. Hierna werd snel duidelijk dat het beleid altijd moet zijn dat afspraken hierover in onderling overleg worden gemaakt. Om wel op het verzoek van de nachtzorg in te gaan, namelijk op een toegankelijke manier informatie te hebben over wel/niet reanimeren, is er een oplossing op maat gevonden. In deze situatie bleef het bij de vermelding in het dossier met de afspraak om in het multidisciplinaire overleg de gewenste situatie nog eens te bespreken.

Overigens geldt binnen Dichterbij de afspraak dat er altijd wordt gereanimeerd, tenzij anders is vastgelegd. Die afspraak kunt u zelf laten vastleggen en regelmatig bespreken bijvoorbeeld tijdens het multidisciplinaire overleg of bij de update van het ondersteuningsplan.

Deze stickeractie bleef niet plakken.

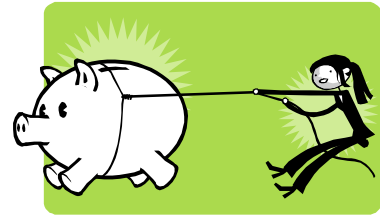
JAARREKENING 2017

JAARREKENING 2017						
	REËEL	REËEL	REËEL	REËEL	REËEL	BEGROTING
INKOMSTEN	2013	2014	2015	2016	2017	2017
contributies	15.553,82	16.859,61	15.509,00	14.552,58	13.599,08	14.500,00
div. baten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
subsidie Zorgbelang	1.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250,00
rente ASN spaarrekening etc.	769,44	446,52	345,00	252,18	136,31	0,00
	17.823,26	17.306,13	15.854,00	14.804,76	13.735,39	14.750,00
UITGAVEN						
Bestuurskosten	1.413,83	1.137,75	1.001,00	1.009,22	897,92	1.000,00
Vervoerskosten	1.800,22	2.155,20	3.153,00	2.242,20	2.320,58	2.500,00
Administratiekosten	1.388,48	1.211,28	717,00	557,69	867,77	1.000,00
Vergaderkosten	390,00	194,40	237,00	140,00	103,10	250,00
Lidmaatschappen	1.037,50	152,00	1.115,00	1.039,50	1.079,50	1.200,00
Cursussen, training	0,00	0,00	0,00	90,00	0,00	250,00
Themabijeenkomsten	80,00	2.202,37	1.769,00	628,23	2.030,72	3.000,00
Representatie	0,00	35,90	122,00	76,50	50,00	200,00
Drukwerk	1.584,63	957,11	1.095,00	865,15	1.437,48	1.500,00
Mededelingenblad	5.521,43	4.156,50	1.918,00	2.300,92	1.893,19	3.000,00
Ledenvergaderingen	1.901,00	2.474,16	2.245,00	938,80	1.255,20	1.000,00
Website + software dig. verz. MB		3.788,17	980,00	647,35	768,35	750,00
Diversen	900,60	0,00	517,00	275,60	101,40	250,00
	16.017,69	18.464,84	14.352,00	10.535,56	12.805,21	15.900,00
Batig / nadelig saldo	1.805,57	-1.158,71	1.502,00	4.269,20	930,18	-1.150,00
RESERVES						
01-01-2017						
Saldo ING zakelijke rekening	10.754,35					
Saldo ING zakelijk spaarrekening	12,07					
Saldo ASN zak. Spaarrekening	26.800,83					
	37.567,25					
Resultaat 2017	930,18					
Totaal	38.497,43					
31-12-2017						
Saldo ING zakelijke rek.	6.548,22					
Saldo ING zakelijk spaarrekening	12,10					
Saldo ASN Zak. Spaarrekening	31.937,11					
Totaal	38.497,43					

TOELICHTING Jaarrekening 2017

Evenals vorig jaar hebben we 2017 af kunnen sluiten met een batig saldo. De inkomsten waren lager dan begroot. Dat is het gevolg van het teruglopend aantal betalende leden. We moeten helaas constateren dat het ledenaantal al jaren een dalende tendens laat zien, alhoewel met een ledental van boven de 500 zijn we nog steeds een van de grootste op dit gebied in het land. De reserves hebben we ook dit jaar niet aan hoeven te spreken.

Opvallende verschillen aan de uitgavenkant zijn er eigenlijk niet. De kosten voor themabijeenkomsten zijn wat lager uitgevallen dan begroot, mede door gebrek aan organisatiecapaciteit. In de post mededelingenblad ontbreekt nog een bedrag dat in 2018 pas is betaald.

Martin Hermans, penningmeester

KORTE BERICHTEN

Symposium seksualiteit 'Lets talk about seks'

Dichterbij organiseert voor ouders/verwanten en Dichterbij-medewerkers op donderdag 12 april een symposium 'Let's talk about sex'. Doel van het symposium is om seksualiteit van onze cliënten bespreekbaar te maken. Met een interactieve theatervoorstelling en verschillende workshops, onder meer over sociale media, kindwens, weerbaarheid en behoefteherkenning. De informatie wordt toegespitst op drie doelgroepen: mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB), mensen met een matige verstandelijke beperking (MVB) en mensen met een ernstige meervoudige beperking (EMB).

Tijd: donderdag 12 april van 13.00-17.00 uur, inloop vanaf 12.30 uur

Locatie: Hotel Asteria, Maasheseweg 80A, 5804 AD Venray. Aanmelden: www.dichterbij.nl/symposiumseksualiteit

Prikkelende ontmoetingen

Al veel jaren wordt in juni de zogenaamde 'prokkelweek' gehouden. In de prokkelweek gaat het om het meedoen aan activiteiten die leiden tot prikkelende ontmoetingen tussen iemand met een verstandelijke beperking en iemand zonder. Dit jaar vindt de prokkelweek plaats van maandag 4 tot en met zaterdag 9 juni. Samen iets doen en zo elkaar beter leren kennen, dat is waar Prokkelen om draait.

Dit jaar heeft Dichterbij aangegeven zichtbaar mee te gaan doen met activiteiten in de Prokkelweek. Dichterbij is voor het eerst ook 'full prokkelpartner'. Dat wil zeggen dat ze in financieel en personeel opzicht tijd en geld vrijmaken om zo te werken aan een meer inclusieve samenleving. Bent u als verwant nieuwsgierig naar meer voorbeelden van prokkelactiviteiten, neem dan een kijkje op de site www.prokkel.nl. Op de landelijke prokkelkaart worden de activiteiten die Dichterbij onderneemt zichtbaar gemaakt.

Sporen nalaten

In de gemeente Gennep zijn, door de Stichting Sporen Nalaten, op acht locaties beelden geplaatst: drie grote en vijf kleinere. Allemaal refereren ze aan Maria Roepaan en de Sint Augustinesstichting. Twee grote intramurale instellingen die respectievelijk in 1951 en 1957 hun deuren in deze gemeente openden. In de loop der jaren zijn hier vele duizenden bewoners verpleegd en verzorgd en hebben er vele duizenden mannen en vrouwen gewerkt. Kijk voor meer informatie op: www.sporennalaten.nl

Wetten over zorg en ondersteuning

Onlangs is de brochure 'De wetten zorg en ondersteuning sinds 2015 – eenvoudig verteld' verschenen. In deze brochure wordt in eenvoudige taal informatie en uitleg gegeven over vier wetten: Wet Langdurige Zorg (Wlz), Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), Jeugdwet en de Zorgverzekeringswet. De brochure is gratis te downloaden:

<https://www.kansplus.nl/2018/02/21/wetten-over-zorg-en-ondersteuning-eenvoudig-uitgelegd/>.

U vindt de brochure ook op onze website onder de downloads.

Oproep

De cliëntenraad van Dichterbij is op zoek naar een nieuw verwantlid c.q. wettelijke vertegenwoordiger voor de cliëntenraad. Heeft u belangstelling, lees dan het nieuwsbericht van vrijdag 16/3 op onze website.

Hulp bij belastingaangifte over 2017

Ook dit jaar geeft de website www.meerkosten.nl tips over de aftrek van zorgkosten en mogelijkheden voor inkomensondersteuning. Deze website wordt verzorgd door Ieder(in).

Uniek Sporten

Uniek Sporten is een geweldig initiatief. Omdat een uurtje sporten voor veel mensen heerlijk is: het ontspant, maakt het lijf los, doet je even alles vergeten. Dat geldt voor iedereen: mensen met of zonder handicap. Maar juist mensen met een handicap hebben dit extra nodig. Sporten zorgt ervoor dat ze zich even 'anders' voelen. Zoek je een sportvereniging in jouw buurt? Meer dan 2.600 aanbieders zijn te vinden op www.unieksporten.nl.

Gezocht (Herhaalde oproep)

Het bestuur van de Familievereniging is permanent op zoek naar hulp. Op korte termijn hebben wij de volgende vacatures:

1. Bestuurders, die een of meerdere taken over kunnen nemen om de huidige bestuursleden wat te ontlasten,
2. Notulist(e) bij vergaderingen, ter assistentie van de secretaris,
3. Redactielid MB, om het redactieteam te versterken.
4. Contactpersoon voor de regio West

Bent u bereid om ons te helpen en is hier een functie bij die u aanspreekt, neem dan contact op met een van onze bestuursleden (zie colofon of www.fodicht-bij.nl/bestuur).

Oproep aan de lezers

Een van de belangrijkste doelen van de Familievereniging is het uitwisselen van informatie. De redactie van het mededelingenblad vraagt u, onze lezers, te reageren op zaken die wij aan de orde stellen. U kunt natuurlijk ook andere onderwerpen naar voren brengen. Stuur uw bijdrage naar: redactie MB, Udo de Boyestraat 12, 5821 BT Vierlingsbeek of per mail fodicht-bij@gmail.com o.v.v. redactie MB.

Verhuizingen

Leden van de FV worden opgeroepen bij veranderingen van hun gegevens (b.v. bij verhuizing of nieuw e-mailadres) hun naam, het oude en het nieuwe adres (straat, postcode, plaats) door te geven via onze website www.fodicht-bij.nl middels het wijzigingsformulier lidmaatschapsgegevens (zie pagina contact), of per mail info@fodicht-bij.nl

Gehanteerde afkortingen:

ALG	Arts Verstand. Gehandicapte
CR	Cliënten Raad
DVC'er	Dienstverleningscoördinator
EMB	Ernstig Meervoudig Beperkt
MB	Mededelingenblad
RvB	Raad van Bestuur

COLOFON

Voorzitter a.i.: Tjeu Verstappen
tel. 024 – 32 22 677
Email: mh_verstappen@hotmail.nl

Secretaris: vacature

tel. --

E-mail: info@dicht-bij.nl

Penningmeester: Martin Hermans
tel. 0478 – 63 18 18

Email: martin.hermans@xs4all.nl

Contactpersonen:

Regio Nrd en Midden: Jan Willem Jacobs
tel. 06-41 29 03 89

Email: jw300769@gmail.com

Regio Oost: Truce van den Berg

tel. . 0485 - 51 23 31

Email: Gmgjvandenber@gmail.com

Regio West: vacature

Regio Zuid: Martin Hermans

tel. 0478 – 63 18 18

Email: martin.hermans@xs4all.nl